

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Gjykata Kushtetuese / Ustavni sud / Constitutional Court

Perandori Justinian p.n., Prishtinë/a, Kosovë/o
Tel: +381 (0)38 220 104/5; Fax: +381 (0)38 220 112; www.gjk-ks.org

PRİŞTİNE, 16 TEMMUZ 2010
NR. REF.: RK 35/10

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 48/09

Başvurucu

Jusuf Hashani

Kosova Yüksek Mahkemesi A Nr. 874/08 sayılı kararı ile
Mlc Nr. 43/2007 sayılı kararının
Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu Pahsko Vasa No 24-A Priştine adresinde mukim Bay Jusuf Hashani'dir.

İtiraz Edilen Kararlar

2. Başvurucu Kosova Yüksek Mahkemesinin A. Nr. 874/08 sayı ve 28.08 2009 tarihli kararı ile Kosova Yüksek Mahkemesinin Mlc Nr. 43/2007 sayı ve 21.07.2009 tarihli kararlarına itiraz etmektedir.
3. Başvurucu Kosova Yüksek Mahkemesinin 01. Nr. 07-5400 sayı ve 26.05.2008 sayılı kararın yasaya uygunluğunun değerlendirilmesiyle ilgili idari bir ihtilaf hakkındaki dava dilekçesini REDDEDEREK Anayasanın 113.7 Maddesi güvence altına alınan haklarını ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 47. Maddesinin ihlal ettiğini iddia etmektedir.
4. Aslında başvuru Priştine Belediye Mahkemesinde açtığı dava ile bağışçı sıfatıyla başvuru ve bağışı kabul eden sıfatıyla oğlu Bay Shemsedin Hasani arasından imzalanan ve daha sonra Kosova Yüksek Mahkemesinde açılan bir davaya konu olan gayrimenkullerini bağışlama sözleşmesini geri çekmeyi talep etmişti.

Yasal Dayanak

5. Kosova Cumhuriyeti Anayasasının (bundan sonra "Anayasa" şeklinde anılacaktır) 113. Maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra "Yasa" şeklinde anılacaktır) 20. Maddesi ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 54 (b) Maddesi.

Davanın Mahkemeye Geliş Biçimi

6. Başvurucu 5 Ekim 2009 tarihinde Anayasa Mahkemesine dilekçeyle başvurmuştur. Sekreteryaya 22 Ekim 2009 günü başvurucuya dilekçesinin 48/09 dava numarası ile kaydedildiğini ve İçtüzük hükümlerine göre müteakip işlemlerin yapılacağını bildirmiştir.
7. Anayasa Mahkemesi 18 Şubat 2010 tarihinde Yüksek Mahkemeye konuyla ilgili cevabını talep ettiği bir yazı göndermiştir.
8. Yüksek Mahkeme 03.03.2010 tarihinde AGJ 71/2010 kayıt numarası ile başvuru hakkında alınan kararın gerekçelerini bildiren yazılı bir cevabı Kosova Anayasa Mahkemesine göndermiştir.
9. Anayasa Mahkemesi Başkanı 19.05.2010 tarihinde Yargıç Altay Suroy'u raportör yargıç olarak belirlemiştir.
10. Anayasa Mahkemesi 22.06.2010 tarihinde Priştine Belediye Mahkemesine bir yazı göndererek Belediye Mahkemesinde sözleşme iptali hakkında bir medeni usul davasıyla ilgili 1266/07 dava numarası ile görüşülen dava dosyasının bir nüshasını talep etmiştir.
11. Raportör yargıç Altay Suroy'un raporunu görüştüktan sonra yargıç Kadri Kryeziu başkanlığında yargıçlar Almiro Rodrigues ve Ivan Čukalović'ten oluşan ön inceleme heyeti 16.07.2010 tarihinde tam kadro olarak toplanan Mahkeme heyetine istemin kabul edilmezliğini önermiştir.

Olgular

12. Priştine’de mukim Bay Jusuf Hashani bağışçı sıfatıyla 28.02.2009 tarihinde bağışı kabul eden sıfatında olan oğlu ile 5971 numaralı tapuya kayıtlı ve Priştine Kadaastro Bölgesinde 6916/12 numaralı 52 metrekare büyüklüğündeki parseli bağışlamak üzere sözleşme imzalamıştır. Bu sözleşme taraflarca imzalanıp Priştine Belediye Mahkemesinde VR.nr. 798/89 numara ve 24.03.1989 tarihle onaylanmıştır.
13. Bay Jusuf Hashani 22.05.2007 tarihinde Priştine Belediye Mahkemesine başvurarak fakirleştiği gerekçesiyle bağış sözleşmesini geri çekip Mahkemenin bu talebini onaylayarak mülkünün iade edilmesini istemiştir.
14. Belediye Mahkemesine sunulan bu itiraz yasal sürenin geçmesinden 17 yıl 10 ay sonra yapılmıştır.
15. Bay Jusuf Hashani 23.05.2007 tarihinde Priştine Belediye Mahkemesine başvurarak gayrimenkul ilgili yasal sürecin tamamlanmasına kadar mülkiyet devrinin ve bu mülkün üzerinde her türlü inşaatın durdurulması için geçici tedbirin konması yönünde istemde bulunmuştur.
16. Priştine Belediye Mahkemesi 780/07 sayı ve 30.05.2007 tarihli kararıyla Bay Shemsedin Hashani’ye ait Priştine Kadaastro Bölgesinde R.Gajdiku mevkiinde bulunan ve 5971 numaralı tapuya kayıtlı 6916/10 numaralı parsel ve üzerindeki binanın (bahçeli ev) tüm icra işlemlerini durduran geçici tedbir koymuştur.
17. Bay Shemsedin Hashani geçici tedbir kararına karşı yasal süre içerisinde itirazda bulunup bu itirazın onanmasını talep etmiştir. Priştine Belediye Mahkemesi 780/07 sayı ve 10.08.2007 tarihli kararıyla bir önceki geçici tedbir ve tüm icra faaliyetlerini durdurma kararını askıya almıştır.
18. Priştine Bölge Mahkemesi 748/2007 sayı ve 30.10.2007 tarihli kararıyla Belediye Mahkemesinin geçici tedbir ve tüm icra faaliyetlerini durdurma kararını askıya alma kararını onaylamıştır.
19. Bay Jusuf Hashani 16.11.2007 tarihinde yukarıda zikredilen Belediye ve Bölge Mahkemelerinin kanun yararına bozulması için Kosova Savcılığına başvuruda bulunmuştur.
20. Kosova Savcılığı 04.12.2007 tarihinde Kosova Yüksek Mahkemesine PCK nr. 135/07 sayılı kanun yararına bozma dilekçesini sunmuştur.
21. Cumhuriyet savcılığının talebi doğrultusunda Kosova Yüksek Mahkemesi Mlc. Nr. 43/2007 sayılı kararıyla Priştine Belediye Mahkemesinin Ac.nr.748/2007 sayı ve 10.08.2007 tarihli kararını bozmuş olup geçici tedbir davası Yüksek Mahkemenin yakarıda zikredilen kararıyla sonuçlanmıştır.
22. Bay Shemsedin Hashani geçici tedbir kararının iptalinin kendi mülkiyetinde olan gayrimenkulün üzerinde inşaat yapma konusunda engel teşkil etmediğini göz önünde bulundurarak 06.11.2007 tarihinde Bay Avni Maxhuni ile ortak inşaat sözleşmesi imzalamış ve bağış konusu olan arsayı da içine alan parsel üzerinde inşaat izni için başvuruda bulunmuşlardır. İnşaat izni talebi Priştine Belediyesi Şehirleşme, Kadaastro ve Çevreyi Koruma Müdürlüğünün 05 nr. 351-24646 sayı ve 29.02.2008 tarihli kararla kabul edilmiştir.
23. İlgili taraf sıfatıyla Bay Jusuf Hashani Priştine Belediyesine itirazda bulunmuştur. İtirazı mesnetsiz olarak 01 nr. 07-55400 sayı ve 26.05.2008 kararıyla reddedilmiştir.

24. Priştine Belediyesinin idari kesin kararından memnun olmayan Bay Jusuf Hashani 30.06.2008 tarihinde Kosova Yüksek Mahkemesine idari uyuşmazlık davası açmıştır.
25. Kosova Yüksek Mahkemesi dava dilekçesini görüşürken davanın ve taraflarca ayrıntılı olarak sunulan delillerin tüm yönlerini inceleyerek dava dilekçesinin REDDİNE karar vermiştir.
26. Kosova Anayasa Mahkemesi Belediye Mahkemesiyle yazışmaları esnasında Jusuf Hashani'nin kira sözleşmesinin feshi için dava başvurusunun Belediye Mahkemesinin C.nr. 1266/07 sayı ve 11.06.2009 tarihli kararıyla reddedildiğini ve bu davanın temyiz başvurusuyla AC-1167/09 dava numarasıyla halen Priştine Bölge Mahkemesinde devam etmekte olduğunu öğrenmiştir.

İstemin Kabul Edilirliğinin Değerlendirilmesi

27. Başvurucunun istemi hakkında hükmetmesi için Mahkemenin, istemin Anayasa ve Yasa ile belirlenen kabul edilirlilik koşullarının yerine getirip getirmediğini değerlendirmesi gerekmektedir. Mahkeme bununla ilgili olarak Anayasanın aşağıda alıntılanan 113.7 Maddesine atıfta bulunmaktadır:

“Bireyler, yasalarla belirlenen tüm yasa yollarını tükettikten sonra kamu otoritesinin Anayasa ile güvence altına alınan bireysel hak ve özgürlüklerini ihlal etmeleri durumunda dava açmaya yetkilidirler.”

28. Yasanın 48. Maddesi şunu belirlemiştir:

“Başvurucu dilekçesinde hangi hak ve özgürlüğünün ihlal edildiğini açıklıkla belirtip kamu otoritesinin hangi kararına itiraz etmek istediğini kesin bir şekilde bildirmesi gerekmektedir.”

29. Dilekçenin ekinde sunulan evraktan da anlaşılacağı üzere başvurunun temel istemi olan mülk bağışlama sözleşmesinin iptaliyle ilgili dava Priştine Bölge Mahkemesinde Ac 1167/09 numara ile kayıtlı olup hala tamamlanmamış olmasından hareketle, yararlanabileceği tüm kanun yollarını tüketmediği ortaya çıkmaktadır.
30. Kosova Anayasa Mahkemesi Yüksek Mahkemenin A.nr.874/2006 sayılı hükmüyle Mlc. 43/2007 kararının bağış sözleşmesinin iptali hakkındaki temel dava hakkında alınmış destekleyici yargılama kararları olup aynı davayla ilgili medeni hukuk anlaşmazlık halen çözülmemiş olduğu sonucuna varmıştır.
31. Anayasaya göre Anayasa Mahkemesi mahkemelerince alınan kararlar anlamında dördüncü derece mahkemesi gibi hareket edemez. Genelde “Mahkemeler Anayasa ve yasalara dayanarak karar verirler (Anayasanın 102. Maddesi). Usul hukuku ile maddi hukuk kurallarını yorumlayıp uygulamak hukuk mahkemelerinin görevidir. (bkz. mutatis mutandis Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi [AİHM] 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi).
32. Mahkeme, kanun yollarının tüketilmesi ilkesinin gerekçesi, iddia edilen anayasa ihlalini diğer kurumlar ve mahkemelerce önleme veya tamir etme olanağı sunmak olduğunu belirtmektedir. Kural, Kosova Hukuk sisteminin Anayasal hakların ihlalleriyle ilgili etkili kanun yolları sağlayacağı varsayımına dayanmaktadır. (bkz. mutatis mutandis, AİHM 25803/94 numaralı Selmouni – Fransa davası 28 Temmuz 1999 tarihli kararı).

33. Mahkeme, davanın perspektifine yönelik herhangi bir kuşkunun başvurucunun yetkili yerel organlar nezdinde başvuru yapma yükümlülüğünden muaf tutmadığını tespit etmiştir (bkz. Whiteside - Birleşik Krallık davası, 20357/92 sayı ve 7 Mart 1994 tarihli kararın 76. Maddesi, s. 80)
34. Dahası başvuru usulden dolayı hangi haklarının ihlal edildiğini açıklamayarak isteminin usul ve olgular açısından gerekçelendirmemiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

35. Mahkeme başvurucunun sunduğu tüm delil ve olguları değerlendirip davayı görüştüktan sonra başvurucunun tük kanun yollarını tüketmediği sonucuna varmış ve 16 Temmuz 2010 günü yapılan duruşmada oybirliğiyle:

- I. İstemin kabul edilmez olarak REDDİNE,
- II. Yasanın 20(4) Maddesine göre taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanmasına karar vermiştir.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Altay Suroy, imza

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Prof. Dr. Enver Hasani, imza